

SOTILASPERINNETTÄ KANSIEN VÄLISSÄ

(Julkaistu aikaisemmin Helsingin Reservin Sanomissa)

Rannikkotykistömiehet ovat tunnetusti varsin perinnetietoisia. Uusin todiste tästä on komentaja Erkki Marttilan kirja Rannikkotykistörykmentti 3 toimi täällä - Pohjoisen Laatokan maisemia vuonna 2001. Kyseessä ei ole nykyisen Rurun Rannikkorykmentin perinnejoukko-osaston historia, vaikka sekin käydään kirjassa läpi. Kirjan keskeinen sisältö perustuu tekijän keväällä 2001 Laatokan pohjoisosaan suorittamasta matkasta, jonka tarkoituksena oli etsiä taannoiset rt-linnakkeet ja valokuvata ne. Muualla maailmalla on jo pitkään harrastettu tällaista "ennen ja nyt"-historiaa, mikä on osoittautunut hyvinkin kiinnostavaksi.

Marttilan retkikunnan valokuvien lisäksi kirjassa on runsaasti vanhoja kuvia, jotka ovat RT 3:n veteraanien kokoamasta laajasta kuvakokoelmasta. Kokoelma on lahjoitettu Saaristomeren Meripuolustusalueen käyttöön.

Kirjassa on myös mm. Eero Auvisen kirjoittama luku miinansodankäynnistä Laatokalla. Kaiken kaikkiaan erittäin mielenkiintoinen lisä rannikkotykistöämme käsittelevään, sinänsä jo runsaaseen kirjallisuuteen. Toivoo sopii, että tekijä täyttää lupauksensa laatia vastaava teos myös Kannaksen itärannikosta.

***

Monesta varuskunnastamme on kirjoitettu historiikki, mutta moni sellaista toki vielä odottaa. Riihimäen varuskunnan historian ensimmäinen osa on ilmestynyt ja poistaa osaltaan yhden tällaisen puutteen. Kapteeni Jari Lehtoväreen kirjoittama historia kattaa ajan varuskunnan perustamisesta vuonna 1909 talvisotaan asti. Myöhempi aika tullaan esittämään yhdessä tai mahdollisesti jopa kahdessa jatko-osassa ja koko historiasarjan pitäisi olla valmiina varuskunnan satavuotisjuhliin vuonna 2009.

Nyt käsillä olevan ensimmäisen osan sisältö jakautuu neljään päälukuun joissa käsitellään venäläisen varuskunnan aikaa, vuoden 1918 tapahtumia (vaikka puolustusvoimissa yleensä puhutaan "vapaussodasta", Lehtoväre käyttää termiä "sisällissota"), suomalaista varuskuntaa 1918-1939 sekä varuskunnan ja muun yhteiskunnan vuorovaikutusta.

Venäläisestä sotaväestä Suomessa on kirjoitettu verraten vähän, joten siitä olisi mielellään lukenut enemmänkin. Kyseinen luku käsittelee kuitenkin valtaosaltaan varuskunnan rakentamista.

Turhan usein sotaväen historia kirjoitetaan ainoastaan sotilaallisesta näkökulmasta, eräänlaisena laitoshistoriana. Varuskuntakulttuurin tutkimusta on kuitenkin - onneksi - viimeisten vuosikymmenien aikana harrastettu nimenomaan Pohjoismaisella tasolla ja Lehtoväreen kirja sitä käsittelevä osuus on mielenkiintoinen lisä.

Kirjaa voi lämpimästi suositella kaikille Riihimäellä palvelleille - viestimiesten lisäksi myös tykkimiehille (KTR 3) - sekä kaikille puolustusvoimiemme historiasta kiinnostuneille.

***

Naapurimaamme varuskuntiin voimme kurkistaa upean Enkelhet och nytta-kirjan kautta. Kirjaan on koottu esimerkkejä ruotsalaisesta sotilasarkkitehtuurista eri puolilla maata kautta vuosisatojen.

Kirjassa esitellään myös joitain rakennuksia, joita on muutettu siviilikäyttöön puolustusvoimien tarpeiden muuttuessa. Ruotsissa tallennetaan esimerkillisellä tavalla

erilaista sotilasperinnettä, usein myös kaupallisen tahon toimesta, kuten tässäkin esiteltävä kirja. Vaikka meillä Suomessa ulkoiset puitteet ehkä eivät aina ole samaa tasoa kuin naapurissa, meilläkin olisi paljon dokumentoitavaa perinnettä.

Markus Anaja

Marttila, Erkki, Rannikkotykistörykmentti 3 toimi täällä. Pohjoisen Laatokan maisemia vuonna 2001. Saaristomeren Meripuolustusalue, Turku 2001. 125 sivua, runsas kuvitus. Hinta 16 euroa. (Saatavana tekijältä osoitteesta PL x, xxxx Turku).

Lehtoväre, Jari, Riihimäen varuskunnan historia I 1909-1939. Riihimäen varuskunta ja Riihimäen kaupunki 2001. 272 sivua, runsas kuvitus. Saatavana tekijältä (PL 5, xxxx Riihimäki).

Lundahl, Gunilla & Smoliansky, Gunnar, Enkelhet och nytta. Arkitektur i svenskt försvar. Byggförlaget, Stockholm 2001. 123 sivua, kauttaaltaan monivärikuvitus. Hinta n. 200 SEK.